

19484 LLEI 36/2002, de 8 d'octubre, de modificació del Codi Civil en matèria de nacionalitat. («BOE» 242, de 9-10-2002.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta Llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Des de la promulgació del Codi Civil en 1889, la regulació jurídica de la nacionalitat, concebuda com a vincle polític i jurídic que lliga una persona física amb el seu Estat, ha sigut objecte de successives reformes, motivades, unes vegades, per la necessitat d'adaptar la legislació a noves realitats que han anat sorgint, i altres, a partir de 1978, per l'exigència de complir els mandats de la Constitució Espanyola. En concret, cal tindre ben present l'encàrrec que conté l'article 42 d'esta quan encomana a l'Estat la missió de vetlar per la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols en l'estranger, a la qual afegim l'obligació d'orientar-ne la política cap al seu retorn. Facilitar la conservació i transmissió de la nacionalitat espanyola és, sens dubte, una forma eficaç de complir este mandat i este és el principal objectiu de la present Llei.

II

En este sentit, s'ha introduït en l'article 20 la possibilitat que les persones el pare o mare de les quals haguera sigut originàriament espanyol i nascut a Espanya puguem optar per la nacionalitat espanyola sense límit d'edat. D'esta manera, es dona complida resposta, d'una banda, a la recomanació continguda en l'informe publicat en el «Boletín Oficial de las Cortes Generales» el 27 de febrer de 1998, elaborat per la Subcomissió del Congrés dels Diputats, creada per a l'estudi de la situació dels espanyols que residixen en l'estranger i, d'una altra, a les reclamacions que estos han fet arribar al Consell de l'Emigració demanant que se superara el sistema de terminis preclusius d'opció establits successivament per les Lleis 18/1990, 15/1993 i 29/1995.

En el mateix orde de coses, s'ha modificat l'article 24 per a establir un sistema que permetera a la persona que es trobara en algun dels supòsits prevists en l'apartat 1 d'eixe article, i abans que es complira el termini establert en el 2, impedir la pèrdua que, d'una altra forma, es produïa automàticament al transcórrer el termini establert. En coherència amb tot això, s'ha reformat igualment l'article 25, del qual a més ha desaparegut el supòsit de pèrdua de la nacionalitat com a pena, ja que esta no es preveu ja en el Codi Penal.

En esta mateixa línia, s'ha suprimit de l'article 26 el requisit de renunciar a la nacionalitat anterior, ja que este suposava en la pràctica un obstacle insuperable per a la recuperació de la nacionalitat espanyola. D'esta manera, s'atén l'exigència continguda en el punt sis de la moció aprovada pel Ple del Congrés dels Diputats el 18 d'octubre del 2000, sobre mesures per a millorar, jurídicament i econòmicament, la situació dels emigrants espanyols.

III

D'altra banda, s'ha considerat convenient fer en els texts vigents les millores tècniques que l'experiència acu-

mulada en l'aplicació d'estos, l'activitat legislativa succeïda des de la seua aprovació o la jurisprudència han fet aconsellables i que tenen un abast desigual.

Així, la modificació introduïda en l'article 22.3 té com a objecte deixar establert que la residència, a l'efecte de servir de base per a l'adquisició de la nacionalitat espanyola, ha de ser efectiva, resolent així els dubtes sobre com havia d'interpretar-se la necessitat que fóra legal i si això comprenia o no la residència física. D'altra banda, la reforma és conforme amb els plantejaments de la sentència del Tribunal Suprem de 19 de novembre de 1998, que concep el requisit de residir com la prova que existix, en l'ànim de l'interessat, la voluntat d'integrar-se en la comunitat espanyola.

També ha desaparegut de l'article 26.2 el requisit previ de l'habilitació del Govern per a la recuperació de la nacionalitat espanyola quan no s'ha complert el servici militar o la prestació civil substitutòria.

La disposició addicional primera té com a finalitat adequar els procediments relatius a la nacionalitat espanyola a la normativa de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, assenyalant-se un termini màxim d'un any per a la resolució dels expedients, tenint en compte la complexitat que en comporta la tramitació i resolent-se el silenci administratiu en sentit negatiu, en consideració als efectes perjudicials que la solució contrària hauria de tindre.

Finalment, la present Llei es dicta a l'empara de la competència que en exclusiva correspon a l'Estat conforme a la regla 2a de l'article 149.1 de la Constitució Espanyola.

Article únic.

Els articles 20, 22, 23, 24, 25 i 26 del Codi Civil quedaran redactats de la forma següent:

«Article 20.

1. Tenen dret a optar per la nacionalitat espanyola:

- a) Les persones que estiguen o hagen estat subjectes a la pàtria potestat d'un espanyol.
- b) Aquelles el pare o mare de les quals haguera sigut originàriament espanyol i nascut a Espanya.
- c) Les que es troben compreses en el segon apartat dels articles 17 i 19.

2. La declaració d'opció es formularà:

- a) Pel representant legal de l'optant, menor de catorze anys o incapacitat. En este cas, l'opció requereix autorització de l'encarregat del Registre Civil del domicili del declarant, amb el dictamen previ del Ministeri Fiscal. La dita autorització es concedirà en interès del menor o incapaç.
- b) Pel propi interessat, assistit pel seu representant legal, quan aquell siga major de catorze anys o quan, inclús estant incapacitat, així ho permeta la sentència d'incapacitació.
- c) Per l'interessat, per si sol, si està emancipat o és major de díhuit anys. L'opció caducarà als vint anys d'edat, però si l'optant no estiguera emancipat segons la seua llei personal a l'arribar als díhuit anys, el termini per a optar es prolongarà fins que transcórreguen dos anys des de l'emancipació.
- d) Per l'interessat, per si sol, dins dels dos anys següents a la recuperació de la plena capacitat. S'exceptua el cas en què haja caducat el dret d'opció conforme al paràgraf c).

3. No obstant el que s'ha disposat en l'apartat anterior, l'exercici del dret d'opció previst en l'apartat 1.b) d'este article no estarà subjecte a cap límit d'edat.»

«Article 22.

1. Per a la concessió de la nacionalitat per residència es requereix que esta haja durat deu anys. Seran suficients cinc anys per als que hagen obtingut la condició de refugiat i dos anys quan es tracte de nacionals d'origen de països iberoamericans, Andorra, Filipines, Guinea Equatorial o Portugal o de sefardites.

2. N'hi haurà prou amb el temps de residència d'un any per a:

- a) El que haja nascut en territori espanyol.
- b) El que no haja exercitat oportunament la facultat d'optar.
- c) El que haja estat subjecte legalment a la tutela, guarda o acolliment d'un ciutadà o institució espanyols durant dos anys consecutius, inclús si continuara en esta situació en el moment de la sol·licitud.
- d) El que al temps de la sol·licitud portara un any casat amb espanyol o espanyola i no estiguera separat legalment o de fet.
- e) El viudo o viuda d'espanyola o espanyol, si a la mort del cònjuge no existira separació legal o de fet.
- f) El nascut fora d'Espanya de pare o mare, iaio o iaia, que originàriament hagueren sigut espanyols.

3. En tots els casos, la residència haurà de ser legal, continuada i immediatament anterior a la petició.

Als efectes d'allò que s'ha previst en el paràgraf d) de l'apartat anterior, s'entendrà que té residència legal a Espanya el cònjuge que convisca amb funcionari diplomàtic o consular espanyol acreditat en l'estranger.

4. L'interessat haurà de justificar, en l'expedient regulat per la legislació del Registre Civil, bona conducta cívica i suficient grau d'integració en la societat espanyola.

5. La concessió o denegació de la nacionalitat per residència deixa fora de perill la via judicial contenciosa administrativa.

Article 23.

Són requisits comuns per a la validesa de l'adquisició de la nacionalitat espanyola per opció, carta de naturalesa o residència:

- a) Que el major de catorze anys i capaç per a prestar una declaració per si mateix jure o prometa fidelitat al Rei i obediència a la Constitució i a les lleis.
- b) Que la mateixa persona declare que renuncia a la seua anterior nacionalitat. Queden fora de perill d'este requisit els naturals de països mencionats en l'apartat 1 de l'article 24.
- c) Que l'adquisició s'inscriba en el Registre Civil espanyol.

Article 24.

1. Perden la nacionalitat espanyola els emancipats que, residint habitualment en l'estranger, adquireixen voluntàriament una altra nacionalitat o utilitzen exclusivament la nacionalitat estrangera

que tingueren atribuïda abans de l'emancipació. La pèrdua es produirà una vegada que transcorreguen tres anys, a comptar, respectivament, des de l'adquisició de la nacionalitat estrangera o des de l'emancipació. No obstant, els interessats podran evitar-ne la pèrdua si dins del termini indicat declaren la seua voluntat de conservar la nacionalitat espanyola a l'encarregat del Registre Civil.

L'adquisició de la nacionalitat de països iberoamericans, Andorra, Filipines, Guinea Equatorial o Portugal no és prou per a produir, d'acord amb este apartat, la pèrdua de la nacionalitat espanyola d'origen.

2. En tot cas, perden la nacionalitat espanyola els espanyols emancipats que hi renunciïn expressament, si tenen una altra nacionalitat i residixen habitualment en l'estranger.

3. Els que havent nascut i residint en l'estranger tinguen la nacionalitat espanyola per ser fills de pare o mare espanyols, també nascuts en l'estranger, quan les lleis del país on residixen els atribuïsquen la nacionalitat d'este, perdran, en tot cas, la nacionalitat espanyola si no declaren la seua voluntat de conservar-la davant de l'encarregat del Registre Civil en el termini de tres anys, a comptar des de la seua majoria d'edat o emancipació.

4. No es perd la nacionalitat espanyola, en virtut del que disposa este precepte, si Espanya es trobara en guerra.

Article 25.

1. Els espanyols que no ho siguen d'origen perdran la nacionalitat:

- a) Quan durant un període de tres anys utilitzen exclusivament la nacionalitat a què hagueren declarat renunciar a l'adquirir la nacionalitat espanyola.
- b) Quan entren voluntàriament al servei de les armes o exercisquen un càrrec polític en un Estat estranger contra la prohibició expressa del Govern.

2. La sentència ferma que declare que l'interessat ha incorregut en falsedat, ocultació o frau en l'adquisició de la nacionalitat espanyola produïx la nul·litat d'esta adquisició, si bé no se'n derivaran efectes perjudicials per a tercers de bona fe. L'acció de nul·litat haurà d'exercitar-se pel Ministeri Fiscal d'ofici o en virtut de denúncia, dins del termini de quinze anys.

Article 26.

1. Qui haja perdut la nacionalitat espanyola podrà recuperar-la complint els requisits següents:

- a) Ser resident legal a Espanya. Este requisit no s'aplicarà als emigrants ni als fills d'emigrants. En els altres casos podrà ser dispensat pel Ministre de Justícia quan concórreguen circumstàncies excepcionals.
- b) Declarar davant de l'encarregat del Registre Civil la seua voluntat de recuperar la nacionalitat espanyola.
- c) Inscriure la recuperació en el Registre Civil.

2. No podran recuperar o adquirir, si és el cas, la nacionalitat espanyola sense prèvia habilitació concedida discrecionalment pel Govern, els que es troben sotmesos en qualsevol dels supòsits prevists en l'article anterior.»

Disposició adicional primera.

Les sol·licituds d'adquisició per residència i de dispensa del requisit de residència legal per a recuperar

la nacionalitat espanyola hauran de ser resoltes en el termini màxim d'un any des que hagueren tingut entrada en l'òrgan competent per a resoldre, transcorregut el qual, sense que haguera recaigut cap resolució expressa, hauran d'entendre's desestimades, d'acord amb el que disposa la disposició addicional segona de la Llei de Registre Civil.

Disposició addicional segona.

La causa de pèrdua prevista en l'article 24.3 del Codi Civil només s'aplicarà als que arriben a la majoria d'edat o emancipació després de l'entrada en vigor de la present Llei.

Disposició derogatòria única.

Queden derogades les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa la present Llei.

Disposició final única.

La present Llei entrarà en vigor als tres mesos de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei i que la facen complir.

Madrid, 8 d'octubre del 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

19485 *LLEI 37/2002, de 8 d'octubre, sobre concessió d'un crèdit extraordinari, per un import de 4.648.044,15 euros, per al pagament d'indemnitzacions derivades del compliment de distintes interlocutòries dictades en execució de la sentència del Tribunal Suprem, Sala Contenciosa Administrativa, Secció Sexta, de 20 d'octubre de 1997, en les quals es reconeix el dret dels reclamants a ser indemnitzats pels danys ocasionats per la ruptura de la presa de Tous. («BOE» 242, de 9-10-2002.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta Llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El crèdit extraordinari té per objecte dotar els recursos necessaris per a complir la sentència del Tribunal Suprem, Sala Contenciosa Administrativa, Secció Sexta, de 20 d'octubre de 1997, que va estimar el recurs 455/97, interposat pels afectats pels danys derivats de la ruptura de la presa de Tous (València), succeïda el 20 d'octubre de 1982.

La resolució de la sentència estima el recurs interposat per la representació processal dels recurrents, adoptant, entre altres, els pronunciaments següents:

Declara la responsabilitat patrimonial directa de l'Administració de l'Estat, per funcionament anormal del servici públic en el conjunt de les actuacions (essencialment per omissió) determinants de la ruptura de la presa de Tous (València).

Condemna l'Administració de l'Estat a indemnitzar els recurrents que figuren en la part dispositiva de la sentència, en els danys i perjudicis produïts per l'afonament de la presa de Tous que no hagen sigut indemnitzats en la sentència dictada per la Sala Segona del Tribunal Suprem, de 15 d'abril de 1997. La determinació i quantificació líquida es realitzarà en tràmit d'execució de sentència, per mitjà d'interlocutòria, d'acord amb els criteris assenyalats pel Tribunal.

L'Administració de l'Estat està obligada a abonar l'interés legal de les quantitats resultants, des que van ser reclamades fins al seu pagament complet.

La mateixa Sala, Secció i Tribunal ha dictat quaranta-nou interlocutòries, en tràmit d'execució de sentència, en les quals es fixa la quantitat concreta que ha de percebre cada reclamant en concepte d'indemnització, més els interessos legals que s'hagen generat fins al seu pagament complet.

Amb la finalitat d'atendre les obligacions derivades del compliment de la sentència i interlocutòries al·ludides, es tramita el present crèdit extraordinari.

Article 1. *Concessió del crèdit extraordinari.*

Es concedeix un crèdit extraordinari, per un import de 4.648.044,15 euros, a la Secció 23 «Ministeri de Medi Ambient», Servici 05 «Direcció General d'Obres Hidràuliques i Qualitat de les Aigües», Programa 512A «Gestió i infraestructura de recursos hidràulics», Capítol 4 «Transferències corrents», Article 48 «A famílies i institucions sense fins de lucre», Concepte 483 «Per a atendre indemnitzacions derivades de la ruptura de la presa de Tous, en compliment de la sentència del Tribunal Suprem de 20 d'octubre de 1997».

Article 2. *Finançament del crèdit extraordinari.*

El crèdit extraordinari que es concedeix en l'article anterior es finançarà amb Deute Públic, d'acord amb el que estableix l'article 101 del text refós de la Llei General Pressupostària, aprovat pel Reial Decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre.

Article 3. *Autorització per a ampliar el crèdit extraordinari.*

S'autoritza el ministre d'Hisenda a ampliar el crèdit que es concedeix en la quantitat necessària per a abonar l'excés d'interessos que es produïsquen fins a la data en què es realitze el pagament.

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

La present Llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei i que la facen complir.

Madrid, 8 d'octubre del 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ